

ورشکستگی و مدیریت سود

مهدی محمدپور، علی جهانگیری فرد

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

ورشکستگی و مدیریت سود

تالیف:

مهدي محمدپور

علي جهانگيري فرد

انتشارات موجک

سرشناسه: محمدپور، مهدی، ۱۳۶۴ -
عنوان و نام پدیدآور: ورشکستگی و مدیریت سود/ تالیف مهدی محمدپور، علی جهانگیری فرد.
مشخصات نشر: تهران: انتشارات موجک، ۱۳۹۶.
مشخصات ظاهری: ۱۷۵ ص.: جدول، نمودار.
شابک: ۶-۲۷-۸۷۹۹-۶۰۰-۹۷۸، ۲۰۰۰۰۰ ریال
وضعیت فهرست نویسی: فیبا
یادداشت: کتابنامه.
موضوع: ورشکستگی
موضوع: Bankruptcy
موضوع: سود
موضوع: Profit
موضوع: مدیریت مالی
موضوع: Finance -- Management*
موضوع: شرکتها -- امور مالی
موضوع: Corporations -- Finance
موضوع: سود و زیان شرکتها
موضوع: Corporate profits
شناسه افزوده: جهانگیری فرد، علیرضا، ۱۳۵۵ -
شناسه افزوده: Jahangirifard, Alireza
رده بندی کنگره: ۱۳۹۶/م۳و۴ HG۳۷۶۱
رده بندی دیویی: ۳۳۲/۷۵
شماره کتابشناسی ملی: ۴۷۳۲۲۸۳

انتشارات موجک
تلگرام: ۰۹۰۱۷۶۷۲۵۰۲ کانال: telegram.me/mojak1
تلفن مرکز پخش: ۰۲۶۳۲۴۰۳۵۱۶ - ۰۲۶۳۲۴۰۳۵۱۳ - ۰۲۱۶۶۱۲۷۵۹۳
ایمیل: mojakpublication@yahoo.com
سایت: www.mojak.ir

عنوان: ورشکستگی و مدیریت سود
تالیف: مهدی محمدپور، علی جهانگیری فرد
طراح جلد: سیده زهرا روشنایی
مشخصات ظاهری: ۱۷۵ صفحه، قطع وزیری
چاپ اول: تابستان ۱۳۹۶، تیراژ: ۱۰۰۰ جلد
قیمت: ۲۰۰۰۰۰ ریال، شابک: ۶-۲۷-۸۷۹۹-۶۰۰-۹۷۸
حقوق چاپ و نشر برای ناشر محفوظ است.

تقدیم به

پدر بزرگوارم؛

که تحصیلات خود را مدیون ایشان هستم.

مادر مهربانم؛

که در دامان پاک پر مهر و محبت او بزرگ شده و آزادگی آموخته‌ام.

برادر و خواهرم:

که همواره در تمام مراحل تحصیل مشوقم بودند.

اساتید گرانقدرم؛

که مرا علم و دانش آموختند.

و همچنین تقدیم به

همه کسانی که قلبشان برای سربلندی و آبادانی ایران و ایرانیان

می‌تپد و در مسیر صحیح برای رسیدن به آن گام بر می‌دارند.

فهرست مطالب

صفحه

عنوان

سخن مولفین ۱

بخش اول: ورشکستگی و مدیریت سود ۵

فصل اول: قانون ورشکستگی ۷

۱-۱ مقدمه ۷

۲-۱ بررسی قانون ورشکستگی ایران ۸

۳-۱ بررسی قانون ورشکستگی در برخی کشورها ۱۴

۴-۱ دلایل ورشکستگی ۱۵

۵-۱ دلایل ورشکستگی از دیدگاه نیوتن ۱۵

۱-۵-۱ دلایل برون سازمانی ۱۵

۲-۵-۱ دلایل درون سازمانی ۱۶

۶-۱ دلایل ورشکستگی از دیدگاه جونا آياشي ۱۹

فصل دوم: مراحل و روش‌های پیش‌بینی ورشکستگی ۲۱

۱-۲ مراحل ورشکستگی ۲۱

۱-۱-۲ دوره نهفتگی ۲۱

۲-۱-۲ دوره کسری وجه نقد ۲۱

۳-۱-۲ دوره کمبود قدرت پرداخت دیون مالی یا تجاری ۲۲

- ۲۲..... ۴-۱-۲ دوره نبود قدرت پرداخت دیون کامل
- ۲۲..... ۲-۲ روش‌های پیش‌بینی ورشکستگی
- ۲۳..... ۱-۲-۲ استفاده از شاخص‌های کلیدی
- ۲۳..... ۲-۲-۲ استفاده از تحلیل بنیادی
- ۲۴..... ۳-۲ طبقه‌بندی نسبت‌های مالی
- ۲۴..... ۱-۳-۲ نسبت‌های نقدینگی
- ۲۵..... ۲-۳-۲ نسبت‌های اهرمی
- ۲۶..... ۳-۳-۲ نسبت‌های فعالیت (کارآیی)
- ۲۷..... ۴-۳-۲ نسبت‌های سودآوری

فصل سوم: مدل‌های پیش‌بینی ورشکستگی

- ۳۱..... ۱-۳ انواع مدل‌های پیش‌بینی ورشکستگی
- ۳۱..... ۲-۳ مدل ویلیام بیور
- ۳۲..... ۳-۳ مدل آلتمن
- ۳۳..... ۴-۳ مدل اسپرینگیت
- ۳۴..... ۵-۳ مدل اوهلسون
- ۳۵..... ۶-۳ مدل فولمر
- ۳۶..... ۷-۳ مدل زمیجوسکی
- ۳۶..... ۸-۳ مدل سی اسکوار

فصل چهارم: علل ورشکستگی بانک‌ها

- ۳۹..... ۱-۴ تحلیل وضعیت بانک‌ها و علل ورشکستگی آنها
- ۳۹..... ۱-۱-۴ افزایش مطالبات معوق بانک‌ها

- ۲-۱-۴ اعمال سیاست‌های غلط در تعیین نرخ بهره سپرده‌های بانکی و تسهیلات بانک‌ها
 ۴۰.....
- ۳-۱-۴ ریسک اعتباری ۴۱.....
- ۴-۱-۴ شکاف بین منابع بانکی (پولی که به بانک وارد می‌شود) و مصارف بانکی (پولی
 که به هر عنوان مانند وام و... پرداخت می‌شود) ۴۱.....
- ۵-۱-۴ ناکارآمدی مدیران و کارکنان ۴۱.....
- ۶-۱-۴ وجود نقص قانون ۴۱.....
- ۲-۴ ورشکستگی بانک‌ها و شرکت‌های دولتی پدیده‌ای نادر پس از انقلاب ۴۲.....
- ۳-۴ دلایل ورشکستگی صندوق‌های قرض الحسنه ۴۲.....

فصل پنجم: سود ۴۳.....

- ۱-۵ مفهوم سود ۴۳.....
- ۲-۵ اهداف گزارشگری سود ۴۳.....
- ۳-۵ مفهوم سود از دیدگاه اقتصادی ۴۴.....
- ۴-۵ مفهوم سود از دیدگاه حسابداری ۴۶.....
- ۵-۵ روش‌های دستکاری سود ۴۷.....
- ۶-۵ انگیزه‌های دستکاری سود ۴۸.....
- ۷-۵ حسابداری تعهدی ۴۸.....
- ۸-۵ اقلام تعهدی ۴۹.....
- ۹-۵ نقش و اهمیت اقلام تعهدی ۵۰.....

فصل ششم: مدیریت سود ۵۱.....

- ۱-۶ اهمیت مدیریت سود ۵۱.....
- ۲-۶ تعریف مدیریت سود ۵۲.....
- ۳-۶ انگیزه‌های مدیریت سود ۵۶.....

- ۴-۶ انگیزه‌های مرتبط با قراردادها ۵۷
- ۵-۶ انگیزه‌های سیاسی ۵۸
- ۶-۶ امنیت شغلی ۵۸
- ۷-۶ انگیزه‌های مالیاتی ۵۹
- ۸-۶ پاداش مدیران ۵۹
- ۹-۶ ساختار مالکیت ۶۰
- ۱۰-۶ الگوهای مدیریت سود ۶۰

فصل هفتم: ابزارهای مدیریت سود ۶۳

- ۱-۷ ابزارها و روش‌های مدیریت سود ۶۳
- ۱-۱-۷ تعیین نحوه‌ی عمل حسابداری معاملات به صورت اختیاری ۶۳
- ۲-۱-۷ انتخاب اصول حسابداری ۶۳
- ۳-۱-۷ تصمیمات اقتصادی اساسی و با اهمیت ۶۴
- ۴-۱-۷ تعیین قیمت‌های انتقالی کالاها و خدمات ۶۴
- ۵-۱-۷ تعدیل برآوردهای حسابداری ۶۴
- ۲-۷ هموار سازی از طریق تخصیص ۶۵
- ۳-۷ هموار سازی از طریق طبقه‌بندی ۶۵

فصل هشتم: موافقان و مخالفان مدیریت سود ۶۷

- ۱-۸ بررسی نظرات موافقان و مخالفان مدیریت سود ۶۷
- ۲-۸ ابزارهای مدیریت سود از طریق رویدادهای مالی واقعی ۷۱
- ۳-۸ مدیریت سود از طریق رویدادهای مالی واقعی ۷۲

فصل نهم: مدیریت سود بر مبنای اقلام تعهدی ۷۵

- ۷۵..... ۱-۹ انواع اقلام تعهدی
- ۷۵..... ۲-۹ فرضیه مبتنی بر ارائه اطلاعات گمراه کننده
- ۷۶..... ۳-۹ فرضیه‌های تحقیقات اثباتی
- ۷۶..... ۱-۳-۹ فرضیه پاداش مدیریت
- ۷۷..... ۲-۳-۹ فرضیه بدهی
- ۷۸..... ۳-۳-۹ فرضیه هزینه سیاسی

فصل دهم: مدل‌های اندازه‌گیری اقلام تعهدی

- ۷۹..... ۱-۱۰ مدل اسلون
- ۷۹..... ۲-۱۰ مدل دی آنجلو
- ۸۰..... ۳-۱۰ مدل هیلی
- ۸۱..... ۴-۱۰ مدل صنعت
- ۸۱..... ۵-۱۰ مدل جونز
- ۸۳..... ۶-۱۰ مدل تعدیل شده جونز (۱۹۹۵)

فصل یازدهم: کیفیت سود

- ۸۵..... ۱-۱۱ ظهور نظریه کیفیت سود
- ۸۶..... ۲-۱۱ مفهوم کیفیت سود
- ۸۹..... ۳-۱۱ اهمیت ارزیابی کیفیت سود

فصل دوازدهم: عناصر تاثیرگذار بر کیفیت سود

- ۹۱..... ۱-۱۲ روش‌های حسابداری
- ۹۳..... ۲-۱۲ برآوردهای حسابداری
- ۹۴..... ۳-۱۲ سیستم کنترل داخلی و صداقت مدیریت
- ۹۴..... ۴-۱۲ نوع صنعت

۹۵..... ۵-۱۲ ویژگی‌های مالی

۹۶..... ۶-۱۲ عوامل سیاسی

۹۷..... فصل سیزدهم: پیشینه خارجی مدیریت سود

۱۰۳..... فصل چهاردهم: پیشینه داخلی مدیریت سود

بخش دوم: مطالعه موردی (مدیریت سود و اثر کیفیت سود بر سطح درماندگی مالی و
ورشکستگی شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران) ۱۰۹

۱۱۱..... فصل پانزدهم: کلیات

۱۱۱..... ۱-۱۵ مقدمه

۱۱۲..... ۲-۱۵ بیان مسئله

۱۱۳..... ۳-۱۵ اهمیت مسئله

۱۱۴..... ۴-۱۵ اهداف

۱۱۴..... ۵-۱۵ سؤالات

۱۱۴..... ۶-۱۵ فرضیه‌ها

۱۱۵..... ۷-۱۵ تعریف واژه‌ها و اصطلاحات فنی و تخصصی

۱۱۷..... فصل شانزدهم: روش و ابزار

۱۱۷..... ۱-۱۶ معرفی متغیرها و نحوه اندازه‌گیری آنها

۱۱۷..... ۱-۱-۱۶ نحوه اندازه‌گیری کیفیت ارقام تعهدی

۱۱۸..... ۲-۱-۱۶ نحوه اندازه‌گیری پایداری سود

۱۱۸..... ۳-۱-۱۶ نحوه اندازه‌گیری قابلیت پیش‌بینی سود

۱۱۹ نحوه اندازه گیری هموار سازی سود	۴-۱-۱۶
۱۲۰ جامعه و نمونه آماری	۲-۱۶
۱۲۲ روش های تجزیه و تحلیل اطلاعات	۳-۱۶
۱۲۳ مدل های رگرسیون	۱-۳-۱۶
۱۲۵ همبستگی	۲-۳-۱۶
۱۲۶ روش داده های پانل	۳-۳-۱۶
۱۲۹ آزمون های معنادار بودن در الگوی رگرسیون	۴-۳-۱۶

فصل هفدهم: تجزیه و تحلیل داده ها

۱۳۳ آمار توصیفی متغیرها	۱-۱۷
۱۳۵ آزمون مانایی متغیرها	۲-۱۷
۱۳۶ آزمون F لیمر و آزمون هاسمن	۳-۱۷
۱۳۸ تخمین مدل و تجزیه و تحلیل نتایج	۴-۱۷
۱۳۸ نتایج آزمون فرضیه ها	۵-۱۷
۱۳۸ آزمون فرضیه اول	۱-۵-۱۷
۱۴۵ آزمون فرضیه دوم	۲-۵-۱۷
۱۵۲ آزمون فرضیه سوم	۳-۵-۱۷
۱۵۹ آزمون فرضیه چهارم	۴-۵-۱۷
۱۶۶ خلاصه فصل	۶-۱۷

فصل هجدهم: نتیجه گیری و پیشنهادها

۱۶۷ خلاصه نتایج حاصل از آزمون فرضیه ها	۱-۱۸
۱۷۰ تفسیر کلی نتایج	۲-۱۸
۱۷۰ پیشنهادها	۳-۱۸

۱۷۱ منابع
۱۷۱ منابع فارسی
۱۷۴ منابع انگلیسی

سخن مولفین

سود به عنوان مهمترین محصول سیستم اطلاعاتی حسابداری باید از کیفیت قابل قبولی برخوردار باشد. کیفیت سود مفهومی وسیع و با ابعاد مختلف است. در ادبیات حسابداری عدم دستکاری سود (فقدان مدیریت سود) از جنبه‌ی کیفیت بالای سود محسوب می‌شود. به همین علت، از طریق بررسی وضعیت مدیریت سود در شرکت‌های درمانده مالی و ورشکستگی، کیفیت سود شرکت‌های مذکور بررسی و تحلیل شد.

جامعه آماری کتاب، شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران طی سال‌های ۱۳۸۷-۱۳۹۱ (شش سال) است که شرایط لازم را داشته باشد. بنا به محدودیت‌های تعریف شده در کتاب شرکت‌های حائز شرایط ۷۳ شرکت در قالب ۳۶۰ مشاهده جمع‌آوری گردید. نتایج کتاب بیانگر آن است که مدیران به صورت فرصت طلبانه‌ای در شرکت‌های ورشکسته و درمانده مالی دست به مدیریت سود می‌زنند و در این شرکت‌ها کیفیت سود پایین است. به طور خاص کیفیت اقلام تعهدی، پایداری سود، قابلیت پیش‌بینی سود و هموارسازی سود و همین طور سودآوری آتی، متغیرهای اصلی در این کتاب هستند. فرضیه‌های کتاب با استفاده از چهار مدل آزمون شدند. با توجه به نتایج کتاب می‌توان گفت که در شرکت‌های درمانده مالی و شرکت‌های غیر ورشکسته با کارایی کمتر و شرکت‌های سالم مدیریت به طور فرصت طلبانه‌ای به نفع شخص یا اشخاص خاصی دست به مدیریت سود می‌زند که این موجب می‌شود که کیفیت سود پایین بیاید. مدیر با استفاده از افزایش اقلام تعهدی، پایدار جلوه دادن سود شرکت، و قابلیت پیش‌بینی کنندگی سود و هموارسازی سود در این شرکت‌ها، دست به مدیریت سود می‌زند. این نتیجه مطابق با نتیجه تحقیق راسنر (۲۰۰۵)، گارسیالارا و همکاران (۲۰۰۹) و جبارزاده و همکاران (۱۳۸۸) و مخالف با نتیجه تحقیق اسمیت و همکاران (۲۰۰۱) می‌باشد.

شیوه سازماندهی کتاب حاضر به صورت زیر می باشد.

این کتاب به دو بخش آموزشی و پژوهشی تقسیم خواهد شد. بخش اول شامل مباحث آموزشی در زمینه ورشکستگی و مدیریت سود می باشد. بخش اول شامل فصول:

فصل اول: قانون ورشکستگی

فصل دوم: مراحل و روش های پیش بینی ورشکستگی

فصل سوم: مدل های پیش بینی ورشکستگی

فصل چهارم: علل ورشکستگی بانک ها

فصل پنجم: سود

فصل ششم: مدیریت سود

فصل هفتم: ابزارهای مدیریت سود

فصل هشتم: موافقان و مخالفان مدیریت سود

فصل نهم: مدیریت سود بر مبنای ارقام تعهدی

فصل دهم: مدل های اندازه گیری ارقام تعهدی

فصل یازدهم: کیفیت سود

فصل دوازدهم: عناصر تاثیر گذار بر کیفیت سود

فصل سیزدهم: پیشینه خارجی مدیریت سود

فصل چهاردهم: پیشینه داخلی مدیریت سود

می باشد.

در بخش دوم مدیریت سود و اثر کیفیت سود بر سطح در ماندگی مالی و ورشکستگی شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران بررسی خواهد شد. بخش دوم شامل فصول:

فصل پانزدهم: کلیات

فصل شانزدهم: روش و ابزار

فصل هفدهم: تجزیه و تحلیل داده ها

فصل هجدهم: نتیجه گیری و پیشنهادها

می باشد.

با تقدیر و تشکر شایسته از استاد فرهیخته و فرزانه جناب آقای دکتر عظیم اصلانی که با نکته‌های دلاویز و گفته‌های بلند، صحیفه‌های سخن را علم پرور نمودند و همواره راهنما و راه‌گشای نگارنده در اتمام و اکمال کتاب حاضر بوده‌اند و از تمام عزیزانی که دلسوزانه در این راه ما را حمایت کردند، سپاسگزاریم.

مهدی محمدپور، علی جهانگیری فرد

تابستان ۱۳۹۶

Bankruptcy and Earnings Management

By: Mahdi Mohammad pour, Ali Jahangiri fard

ISBN: 978-600-8799-27-6

انتشارات موجک